

Dackefejden berörde Odeshög

Sid. 311

Troligen ut dr L-O Larssons avhandling om Dackefejden.

I Östergötland nådde huvuddelen av allmogen i Hovs och Stegeborgs län i slutet av september förmåtts att avge trohetsed till konungen. De kungliga truppernas närvaro i landskapet bidrog självfallet till att avskräcka allmogen från att ge resningen sin anslutning. Endast i skogsbygdsocknarna på Holaveden och i området närmast öster därom var befolkningen öppet upprorisk.

Sid. 336

Upprorsrörelsens utbredning. En sammanfattning.

Östergötland. Upprorsrörelsen nådde Östergötland i slutet av september. Det synes tidigast ha varit befolkningen i Göstrings härads skogsbygder som anslöt sig till resningen. I fortsättningen kom denna huvudsakligen att omfatta landskapets sydvästra del. I en skrivelse från april 1543 angives de socknar där upprorsrörelsen haft sin starkaste förankring. De namngivna socknarna bildar ett sammanhängande område i Lysings, Göstrings, Vifolka och Valkebo häraders skogsbygder på Holaveden och ner mot Ydre och Kinda, i öster begränsat av Stångån och i norr av linjen Odeshög - Mjölby-Skeda. Men även längre norrut, inom Finspångs bergslag, har upproret vunnit en viss genklang.

De uppräknade socknarna är Odeshög, Stora Åby, Västra Skrukkeby, Mjölby, Ekeby, Åsbo, Rinna, O. Tollstad, V. Harg, Gammalkil och Nykil.

XXXX

Dackefejden var det farligaste upproret mot Gustav Vasa. Små-
länningen Nils Dacke kom i konflikt med kungens fogdar och startade
ett uppror 1542. Han var en stor fältherrebegövning och utkämpade
flera segerrika drabbningar med kungens folk. Från Småland trängde
han upp i Östergötland. Kungstrupperna led nederlag vid Kisa men be-
segrade Dacke och hans bönder i en strid vid Västra Skrukkeby mellan
Mjölby och Högby. Han nedsköts i Rödeby, Blekinge, 1543 efter att ha
förlorat den makt han en tid hade och som bl. a. resulterade i en
fred i Linköping, vilken Gustav Vasa dock inte hade för avsikt att
hålla och inte heller höll.

Hugo Brölin.

*

L-O Larsson har också skrivit en populärveten-
skaplig bok i samma ämne.